Българско научно дружество по фармация

София 1000

Ул. Дунав № 2

На вниманието на Здравната комисия в 52 Народно събрание на Република България

СТАНОВИЩЕ

на Управителния съвет на Българското научно дружество по фармация

Относно: Законопроект за предложение за изменение и допълнение на ЗЛПХМ със сигнатура 52-654-01-172/ 06.11.2026

Управителният съвет на Българското научно дружество по фармация изразява сериозна загриженост и категорично несъгласие с предложенията за разширяване на професионалните правомощия на помощник-фармацевтите, включително възможността за отпускане на лекарствени продукти в отсъствието на магистър-фармацевт.

За пореден път се предприема законодателна инициатива, засягаща фундаментални аспекти на фармацевтичната професия, без достатъчно задълбочено експертно обсъждане с академичната общност, научните и съсловните организации. Подобен подход е особено обезпокоителен в страна, в която функционират вече шест факултета по фармация, а държавата продължава да инвестира в разширяване на капацитета за подготовка на магистър-фармацевти. Възниква закономерният въпрос защо едновременно с това се предприемат стъпки към обезценяване на тяхната квалификация и размиване на професионалните им компетентности.

Съвременната фармацевтична практика е неразделна част от здравните грижи, а отпускането на лекарствен продукт не представлява обикновена търговска или техническа операция. То предполага професионална оценка на лекарствената терапия, разпознаване на потенциални взаимодействия, противопоказания и рискове, както и предоставяне на компетентна и индивидуализирана фармацевтична консултация.

Професията „фармацевт“ е сред регулираните професии със секторно хармонизирани квалификационни изисквания в Европейския съюз, установени с Директива 2005/36/ЕО и актуализирани с Делегирана директива (ЕС) 2024/782. Показателно е, че с последните изменения на Единните държавни изисквания за обучение по специалност „Фармация“, обнародвани в ДВ, бр. 16 от 2026 г., задължителната подготовка на магистър-фармацевтите се разширява с нови дисциплини: „Фармацевтична практика“, „Клинична фармация“, „Имунология“, „Биофармацевтични технологии“, „Генетика и фармакогеномика“ и „Обществено здраве и фармакоепидемиология“. Тези специализирани дисциплини не са предвидени като самостоятелни задължителни курсове в Единните държавни изисквания за обучение на помощник-

фармацевти. Това разграничение не е формално, а отразява обективната необходимост от задълбочена научна и клинична подготовка в условията на все по-сложна и персонализирана фармакотерапия.

Нарастващото приложение на биологични лекарствени продукти, моноклонални антитела, рекомбинантни протеини и други макромолекулни терапевтични средства поставя специфични изисквания към съхранението, отпускането, консултирането на пациентите и проследяването на лекарствената безопасност. Разбирането на имуногенността, фармакокинетичните особености, рисковете при терапевтична замяна и индивидуалните фактори, определящи терапевтичния отговор, предполага компетентности, които не могат да бъдат заместени с обща подготовка за работа с лекарствени продукти. Систематичното проследяване на ефективността и безопасността в реалната клинична практика допълнително утвърждава ролята на магистър-фармацевта като здравен специалист с непосредствен принос към качеството на фармакотерапията.

В този контекст разширяването на професионалните правомощия не може да бъде разглеждано отделно от образователната квалификация, доказаните компетентности и персоналната отговорност. Формалното въвеждане на изискване за контрол от магистър-фармацевт не е достатъчна гаранция за лекарствена безопасност, ако не са ясно определени механизмите за неговото реално осъществяване.

Българското научно дружество по фармация признава важната роля на помощник-фармацевтите в аптечната практика и подкрепя пълноценното използване на техните професионални компетентности. Това обаче не следва да води до заличаване на разграничението между различни образователни квалификации и нива на професионална отговорност.

Управителният съвет категорично не подкрепя предложеното разширяване на правомощията в настоящия му вид и настоява всяка законодателна промяна да бъде предшествана от задълбочено обсъждане с академичната и професионалната общност и обективна оценка на рисковете за пациентите.

Считаме за принципно неприемливо държавата едновременно да повишава образователните и квалификационните стандарти за упражняване на регулираната фармацевтична професия и да създава нормативни възможности за заобикалянето им. Безопасността на лекарствената терапия трябва да бъде водещ критерий при определянето на професионалните правомощия, а не съображенията за кадрова или организационна целесъобразност.

София

20.11.2026 г.

Чл. кор-проф. Г. Цв. Момеков, дфн

Председател на УС на БНДФ